

ETI-MBUK EKE EYEN ABASI

Ñwed Mbon Rome 1:1-17; Isaiah 52:7; 61:1-3; Matthew 4:23-25; Utom Mme Apostle 20:24; Ñwed Mbon Ephesus 6:18-20; I Ñwed Tesalonica 1:5

QYQHỌ UKPEP-ÑKPỌ 380

Eke Ikpọ Owo

IKỌ IBUOT: “Ukot owo eti mbuk eye didie ke enyọñ ikpọ obot! Ukot owo eke ọkwọrọde emem, eke obukde eti ñkpọ eke ọkwọrọde erinyaña; ọdọhọ Zion, ete Abasi fo ada ubọñ!” Isaiah (52:7).

I. Eti-mbuk

1. Abasi okokot Paul onyũ adianarede onim ọnọ Eti-mbuk Esie, Ñwed Mbon Rome 1:1,5,6; 15:16; Utom Mme Apostle 9:15; Ñwed Mbon Galatia 1:1; 1Timothy 1:1.
2. Mme Ikọ Abasi Akani Ediomini ema etiñ ebaña Eti-mbuk emi, Ñwed Mbon Rome 1:2; Utom Mme Apostle 26:6; Ñwed Mbon Galatia 3:8; Titus 1:2.
3. Jesus Christ okoto ke ubon David ke obukidem ndien edi Eyen Abasi ke Spirit emi edide ata edisana, Ñwed Mbon Rome 1:3-6; Luke 1:32; John 1:14; Ñwed Mbon Galatia 4:4.
4. Paul ọnọ ekọm esọk ufọk Abasi ke Rome onyũ ooro mmọ ke mbuotidem mmọ, Ñwed Mbon Rome 1:7,8.
5. Ọdọñ enye ndikut mmọ iso nnyũ ñkwọrọ Eti-mbuk nnọ mmọ ke Rome, Ñwed Mbon Rome 1:9-15; Utom Apostle 20:24; Ñwed Mbon Ephesus 6:18-20
6. Eti-mbuk emi edi odudu Abasi, ọwọrọ erinyaña ọnọ kpukpru owo emi enimde ke akpanikọ, Ñwed Mbon Rome 1: 16, 17; Mark 8:38; 1Ñwed Corinth 1:18; 1Ñwed Timothy 1:8.
7. Isaiah ye Matthew ema etiñ ebaña utom ukwọrọ-ikọ Jesus, Isaiah 52:7; 61: 1-3; Matthew 4:23-25.

SE EKPEPDE EBAÑA

Eti-mbuk Christ

Eti-mbuk Eyen Abasi edi **ATA ETI-MBUK**. Enye edi ñkukure Eti-mbuk emi enyenede uwem, onyũ edi ñkukure Eti-mbuk emi ekemedede ndinọ uwem. Enye okoto Heaven edi, Abasi okonyu ñdọñ enye edi man edisobo idiok-ñkpọ ke uwem idiok owo. Uwem odu ke Jesus ndien “uwem oro edi uñwana owo”. Paul ke ndiwet nnọ esọk mbon Galatia, etiñ ete “Edi ekpedi nnyin ke idem nnyin idi idikwọrọ, okponyũ edi angel edito ke Heaven ọkwọrọ gospel ọnọ mbufo... osuk ọdọdiok ọnọ andiwọrọ oro”. Ediwak edu ukpono edu ke ererimbot, edi kiet kpọt edi Eti-mbuk akpanikọ.

Abasi ama okot Paul onyũdọñ enye ete ada Eti-mbuk ọsọk mme Idut (Gentile). Enye ama ọkwọrọ ke Asia ye ke ndusuk itie ke Europe, edi tutu osim utọ ini emi enye ikenyeneke ifet ndida Eti-mbuk ñkesim Rome. Enye ayarade uduak ndikpenyene mme mfri ke otu mmọñkan nte edide ke idut mme Idut (Gentile) efen. “Mmakama mme Greek ye isen owo isọñ, ye mbon eti ibuo ye mme ọkọi nde. Ntre ke ñkañ mi, mmebeñe idem ndikwọrọ gospel nnọ mbufo nde emi edude ke Rome”.

Owo Ekedededi Emi Amade

Paul etiñ iñwañ-iñwañ ke Ñwed emi enye ọkọnọde eka Rome ete ke Abasi inimke ubahare ke ufọt Jew ye mme Idut (Gentile). Kpukpru ema enam idiok-ñkpọ enyũ etaba ubọñ Abasi, edi ke Christ Jesus kpukpru owo ekeme nditiene Jesus, ekabare esit enyũ ekpọñ mme idiok-ñkpọ mmọ, emana obufa enyũ ebuana ke edisana ido Esie. “Owo eke amade” ekeme ndito ke kpukpru Obio, esien ye usem.

Ekedi usen mbuk idaresit ọnọ ererimbot emi akatakde ke ini Abasi ọkọsọñdọdeedimmi ke Idemesie ye uduot owo ebe ke mpka Jesus Christ ke Krọs. Ofuri ererimbot ekeme ndibọhọ. Enye ikedighe ediomini ye mme Jew ikpọñ, edi, ye kpukpru mme idut.

Se Mbon Nice Ekenimde Ke Akpanikọ

Eti-mbuk esine kpukpru ukpep-ñkpọ nte Jesus ekekpepde onyūñ anamde, ọkọrọ ye mbuk Esie ndikabare ndi owo, emana, ukwọrọ-ikọ, mme utibe-ñkpọ, ndutuhọ, mkpa, eriset, edidọk ke enyọñ, ye utom Edisana Spirit.

Se mbon Nice ekenimde ke akpanikọ ke isua 325 tọñọ ke emana Christ otim anam ukpep-ñkpọ edidi Christ ke obukidem nte mme Akani Ufọk Abasi ekekpepde, añwaña tutu ọdọñ nnyin ndifiak ntiñ ubak-ubak mi. “Nnyin imonim Ọbọñ kiet Jesus Christ ke akpanikọ, ñkukure edibon Eyen Abasi, emi Ete Esie okobonde mbemiso kpukpru mme ererimbot, Abasi mme abasi Uñwana mme uñwana, Ata Abasi ke akpanikọ, emi ekebonde bon, mikobotke bot, emi edide uduot kiet ye Ete, emi ke Enye ekenamde kpukpru ñkpọ emi okotode heaven ọsuhọre edi ke ntak nnyin ye ke ntak erinyaña nnyin, emi ekeyomode ke Edisana Spirit ke idibi edisana Mary, enyūñ enam akabare edi owo”. Mme ibat-ibat ikọ emi etiñ ofuri akpanikọ.

Edisana Eyen Abasi

Nditiñ nte ke Jesus ekedi edisana Eyen Abasi edi se mme andinim ke akpanikọ ye mmọ emi minimke ke akpanikọ enyimedede. Ke ini Jesus ọkọkọñde ke kros centurion ye mmọ emi ekedade ekpeme ye enye ema edọhọ ete, “Ke akpanikọ emi ekedi Eyen Abasi” (Matthew 27:54). Ke ini akwa oku ye mme Pharisee ekedọñde mme isuñ utom ete ekeda Jesus edi, mmọ ema efiak enyọñ imumke Enye edi etiñ ikọ ntiense emi, “Akananam owo itiñke ikọ nte Owo emi” (John 7:46). John, edima mbet, ama ewet mme ikọ emi: “Ikọ okodu ke eritọñ, Ikọ okonyuñ odu ye Abasi, Ikọ onyūñ edi Abasi” (John 1:1).

Mme angel esian ete ke Jesus edi Eyen Abasi. Ke Ñwed Luke 1:30-32 angel Gabriel ọkọdọhọ ete, “Kufefe ndik, Mary: koro afo ama okut mfọn-iso ke iso Abasi. Ndien sese, afo eyeyomo, onyūñ aman eyen-eren, onyūñ osio enye enyiñ JESUS. Enye eyekpon, eyenyuñ ekere Andikoñ-ñkan; Jehovah Abasi eyenyuñ ọnọ Enye ebekpo ete Esie David”.

Ke ini John Ọduok-owo mmọñ okonimde Jesus uduok-mmọñ ke akpa Jordan, Abasi ke Idemesie ama etie ke Heaven etiñ ete, “Emi edi edima Eyen Mi, emi esit enamde Mi, eti-eti ye Enye” (Matthew 3:17).

Paul etiñ abaña Eti-mbuk Abasi, “emi enye ekebemde iso ada mme anditiñ ntiñ-nnim ikọ esie ọñwọñọ ke Edisana Ñwed”. Eketiñ mme ntiñ-nnim ikọ emi enim ke Akani Ediomini enyūñ enam mmọ esu ke Obufa, emi ada mme ñkpọ eke etimde efọn enyūñ etiede ubọñ-ubọñ edi ke ererimbot.

Erikabare Esit

Akpa ukwọrọ-ikọ emi ewetde ke Obufa Ediomini abaña erikabare esit. John ọduok owo mmọñ ọkọkọrọ erikabare esit, ntre ñko ye Jesus. Oro ekedi ibuot ukwọrọ-ikọ ndikọ ukpọñ ọtọñde ke usen oro tutu osim emi.

Nnyin itiñ etop Abasi ibaña erinyaña nte “Ikọ Abasi Eyo Oko”. Ediwak isua ebe tọñọ Jesus ọkọkọrọ enye ke mben inyañ Galilee ye ke enyọñ obot ke Judea. Okposuk ebighide, enye edi kpa obufa onyūñ etie obufa-obufa nte akpa ini emi ekedade enye eto Heaven esọk mme owo. Ndisana owo ye mbon ifiok ema ekwọ itoro esie, ke edifiakde ekwọ eyeyomo ke nsinsi.

“Edi eti mbuk ke ofuri emana; edi eti mbuk ke inua owo; Edi eti mbuk ke ererimbot; Abasi ekeme ndinyaña fi”.

Eriset Ke Mkpa

Andidiok añwam ediwak edu ukpono edi ñkpọ ndomo kiet ke usuñ ekededi itukke Eti-mbuk Jesus Christ. Enye edi akpa, akpatre, ye ñkukure Eti-mbuk emi odudu ke esit.

Eriset ke mkpa Esie inyeneke mbiet. Mme owo ema ekañ emi, esak nsahi ebaña emi, enyūñ edomo ndiwut nte ke ekedi nsu; edi akpanikọ osuk ọsọñọ ada ete ke Jesus ama eset ọwọrọ ke udi.

Paul ama oyom nditim mmen ñwut ufọk Abasi ke Corinth akpanikọ emi odude ke Eti-mbuk emi ye eriset ke mkpa, ndien enye ewet mme ikọ emi: “Nditọ-Ete mi, mmanam mbufo efiok gospel oro ñkọkọrọde nnọ mbufo emi mbufo ekenyūñ ebọde, enyūñ esọñde eda ke esit; ... koro mma mmen se ñkọbọde, nyak nnọ mbufo ke akpa-itie, nte, Christ ama akpa abaña mme idiok-ñkpọ nnyin, nte asañade ekekem ye se Ñwed Abasi ọdọhọde; enyūñ ebuk Enye; enyūñ enam enye eset ke mkpa ke ọyọhọ usen ita, nte sañade ekekem ye se Ñwed Abasi ọdọhọde: Enye ayarare idem ini kiet owut nditọ-ete emi ewakde ebe owo ikie ition, emi akamba ubak mmọ esuk edude tutu emi, edi ndusuk ke otu mmọ ema ede idap. Ekem Enye ediyarare idem owut James; ekem owut kpukpru mme apostle. Ndien ke ata ukperedem, Enye ediyarare idem owut mi ñko, emi ntiede nte eyen eke amanade ke ini mikemke” (1Ñwed Corinth 15:1,3-8).

Edikwọrọ eriset ke mkpa ama ada ediwak ukọbọ ọnọ Paul ke utom Eti-mbuk, edi enye ama atuak ada ifeheke ndik onyūñ enyene nsọñọ-nda ke se enye okonimde ke akpanikọ ete ke ima ikut Ọbọñ. Nnyin inam didie ifiok ite Jesus ke odu uwem? Koro Enye oduñ ke esit nnyin.

Mbiara Eti-mbuk

Iduhe ini emi ekebiatde Eti-mbuk nte edide mfin emi. Mmọ emi ekpekwoṛode ata akpanikọ esie edi mmọ emi ekabare etiññkpọ ndibiat enye.

Christ nte Enye Abasi, Edisana emana Esie, mkpa Esie ndinyaña owo, eriset ye edidọk ke enyoñ, ye editoño nta ndi Esie. Mmọ ete ke Jesus ekedi ikpikpu owo ke ikedighe edisana Eyen Abasi. Ñwed Abasi emi ekotde (Revised Standard Version) ọkpuhọre ata ikpọ ñkpọ emi okodude ke akpa erikabare Ñwed Abasi. Ñwed Abasi emi ekotde (King James Version) emi ekekabare Edisana Ikọ Abasi ke eyo Edidem James osuk ododu ọnọ mmọ emi emade akpanikọ.

Se Eti-mbuk Ekemedede Ñdinam

Matthew etiñ nte James okowutde odudu emi odude ke Eti-mbuk nte Enye akasañade ke ofuri Galilee, ekpep ñkpọ ke mme ebiet-ukpono Abasi mme Jew mmọ, ọkwọṛọ Eti-mbuk Obio Uboñ, ọkọk kpukpru oruk udọñ ye ubiak ke idem mme owo. Enye ama okop mfiori ubuene nnan Bartimaeus. Enye ama akpañ utọñ ke ikot owo akpa-mfia, onyuñ anyan ubọk Esie otuk enye anam enye asana. Ikoduhe andibuene ñkan, andisuhọre ñkan, me andidọñ ñkan emi Enye mikenyeneke mbọm ye mmọ.

Eti-mbuk Emem

Erimbot akpa mba onyuñ ọdọñ ke abaña ekọñ. Mme owo eyom emem. Edi enyin mmọ okim ndikut ata usuñ emem. Mmọ ke eyoyom ada-usuñ ke isọñ ndiwọṛọ nda man edinam eririmbot ndutime emi ọfọn. Usen kiet emem eyekara. Edi edidi ke Jesus ama afiak edi ediman ukara odori ke afara Esie. “Mmọ idinamke idiọk idinyuñ ibiatke ñkpọ ke ofuri edisana obot mi, koro ifiọk Jehovah eyeyọhọ ke eririmbot, kpa nte mmọñ ofukde inyañ” (Isaiah 11:9).

Eketie nte oruk isuñ-utom iba ekedu ke otu Mme Jew. Kiet akama eti mbuk enye eken akama idiọk. Mme owo ema edioño mmọ oro, esin ke mmọ ekutde isuñ-utom oro edide mmọ edioño utọ mbuk emi enye adade edi. Isaiah ama enyene ñkukut isuñ-utom emem, onyuñ ofiori ete: “Ukot owo eti mbuk eye didie ke enyoñ ikpọ obot! Ukot Owo eke ọkwọṛode emem, eke obukde eti ñkpọ, eke ọkwọṛode erinyaña ọdọhọ Zion, ete, Abasi fo ada uboñ!” (Isaiah 52:7). Eyak nnyin idi mme isuñ-utom emem inọ eririmbot idiọk-ñkpọ.

MME MBUME

- 1 Eti-mbuk ifañ edu?
- 2 Mme anie ke esin ke akwa uduak erinyaña emi?
- 3 Nso idi nta emi Paul okoyomde ndika Rome?
- 4 TiñseEti-mbuk edinamde inọ mme owo.
- 5 Tiññkpọ baña mme nsio-nsio isuñ-utom.
- 6 Nso utọ mbuk ke afo akama?
- 7 Ñwed Abasi emi ekotde Revised Standard Version etie didie?
- 8 Nso ikada ọkpọsọñ ukọbọ isọk Paul?